

Podzimní balíček evropského semestru: snaha o silnější a inkluzivnější hospodářské oživení

Brusel 16. listopadu 2016

Komise stanovila hospodářské a sociální priority EU pro nadcházející rok, potvrdila nutnost pozitivnější orientace fiskální politiky pro eurozónu a dokončila posouzení návrhů rozpočtových plánů členských států eurozóny

Komise dnes představila svůj pohled na hospodářské a sociální priority EU pro nadcházející rok, který vychází ze zásad obsažených v projevu předsedy Junckera [o stavu Unie v roce 2016](#) a z nejnovějších hospodářských údajů v [prognóze Komise z podzimu 2016](#). Dnešním balíčkem je zahájen cyklus správy ekonomických záležitostí, tzv. „evropský semestr“, na rok 2017.

Předseda Komise Jean-Claude **Juncker** uvedl: „*Evropský semestr 2017, který dnes zahajujeme, má zásadní význam pro to, zda Evropa úspěšně zvládne hospodářský a sociální obrat. Věřím, že to dokážeme. Proto dnes Komise doporučuje pozitivní orientaci fiskální politiky na podporu hospodářského oživení a měnové politiky Evropské centrální banky, která by neměla tuto zátěž nést sama. Každý členský stát by měl sehrát svou roli: ty, které si to mohou dovolit, by měly více investovat, kdežto státy s menším fiskálním prostorem by měly pokračovat v reformách a fiskální konsolidaci podporující růst.*“

Evropa zažívá křehké, ale poměrně odolné hospodářské oživení, které vede k relativně intenzivnímu růstu pracovních míst. Její HDP je nyní vyšší než před krizí. Nezaměstnanost klesá a investice opět stoupají. Přehnaná spokojenost však není na místě. Některé vlivy, které toto oživení doposud podporovaly, již slábnou. Důsledky krize, zejména sociální dopady, vysoká míra veřejného a soukromého zadlužení a podíl nesplácených úvěrů, jsou stále značné.

Komise proto vyzývá členské státy, aby znásobily své úsilí v souladu se zásadami „magického trojúhelníku“ tvořeného podporou investic, prováděním strukturálních reforem a zajištěním odpovědné fiskální politiky, a to se zaměřením na sociální spravedlnost a dosažení růstu, který bude více podporovat začlenění. Ve svém [pracovním programu na rok 2017](#) Komise nedávno představila své priority pro opatření na úrovni EU, včetně posílení [investičního plánu pro Evropu](#). Dnešní balíček obsahuje další zásady pro hospodářskou a sociální politiku členských států.

Co se týče eurozóny, vyzývá Komise k mnohem pozitivnější orientaci fiskální politiky pro oblast jednotné měny jako celek, a to s cílem překonat riziko „nízkého růstu, nízké inflace“ a podpořit měnovou politiku Evropské centrální banky.

Politické zásady v **roční analýze růstu** doprovází sdělení o orientaci fiskální politiky v eurozóně, doporučení pro hospodářskou politiku eurozóny a dále důkladná analýza hospodářských a sociálních podmínek a podmínek na trhu práce. Komise také vydala svá [stanoviska k návrhům rozpočtových plánů](#) členských států eurozóny na rok 2017.

Pozitivní fiskální orientace pro eurozónu

V [prohlášení o záměru](#), které doprovázelo projev předsedy Junckera o stavu Unie v roce 2016, byl oznámen záměr Komise podpořit „pozitivní fiskální pozici eurozóny, čímž se podpoří měnová politika Evropské centrální banky“. Diskuse o vhodném nastavení fiskální politiky pro eurozónu je klíčovým aspektem úsilí Komise o dokončení evropské hospodářské a měnové unie v rámci první fáze opatření navazujících na [zprávu pěti předsedů z června 2015](#) („prohlubování praxí“).

Pro makroekonomickou stabilizaci má zásadní význam měnová i fiskální politika. *Měnová* politika je v eurozóně plánována a vytvářena jako jednotný nástroj. Naproti tomu *fiskální* politika eurozóny je výsledkem součtu 19 individuálních fiskálních politik, jelikož nemá centralizovaný rozpočet ani stabilizační funkci. Na základě nejnovějších údajů a bez ohledu na flexibilitu obsaženou v těchto pravidlech by důsledné plnění daňových požadavků obsažených v [doporučeních pro jednotlivé země](#), jež přijala Rada v červenci 2016, v souhrnu pro eurozónu jako celek v letech 2017 a 2018 znamenalo mírně restriktivní orientaci fiskální politiky. Vzhledem k potřebě podpořit hospodářské oživení a s ohledem na současnou obecnější nejistotu se ovšem taková orientace fiskální politiky nezdá být

vhodná.

Ve svém sdělení Komise zdůrazňuje potřebu pozitivnější orientace fiskální politiky a skutečnost, že nyní máme možnost jí dosáhnout. Pozitivní nastavení fiskální politiky se týká jednak obecně podpůrného, tedy expanzivního zaměření fiskální politiky a jednak skladby fiskální korekce, pokud jde o rozdělení úsilí v jednotlivých zemích i druhy výdajů a/nebo daní, které ji umožňují.

Abychom tohoto nastavení dosáhli, musí eurozóna přejít ke kolektivnějšímu přístupu, který zohledňuje rozdíly v situaci různých zemí: i) členské státy, jejichž výsledky jsou lepší než stanovené fiskální cíle, by měly využít svůj fiskální prostor na podporu domácí poptávky a kvalitních investic, včetně investic přeshraničních, v rámci investičního plánu pro Evropu; ii) členské státy, které potřebují další fiskální korekce v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, by měly zajistit obecné splnění požadavků paktu; iii) členské státy, na něž se vztahuje nápravná složka paktu, by měly zajistit včasnou nápravu svého nadměrného schodku, mimo jiné vytvořením fiskální rezervy pro případ nepředvídaných okolností.

Doporučení pro hospodářskou politiku eurozóny

V souladu se sdělením o orientaci fiskální politiky eurozóny Komise doporučuje pro eurozónu jako celek v roce 2017 fiskální expanzi ve výši až 0,5 % HDP. To by mělo přispět k vyváženému souboru opatření s cílem podpořit reformy a posílit hospodářské oživení. V doporučení se rovněž zdůrazňuje potřeba provádět strukturální reformy a zlepšovat kvalitu veřejných financí.

Od loňského roku Komise toto doporučení předkládá v dřívější fázi ročního cyklu tak, aby bylo možné v rámci vnitrostátního rozpočtového plánování lépe propojit dimenzi vnitrostátní s dimenzí eurozóny a aby členské státy mohly vzít v úvahu potenciální vedlejší účinky na ostatní země a společnou odpovědnost. Doporučení obsahuje pokyny pro eurozónu jako celek a jeho cílem je podporovat politiky posilující vytváření pracovních míst, sociální spravedlnost a konvergenci a rovněž stimulovat investice na podporu růstu.

Zpráva mechanismu varování

Zpráva mechanismu varování je nedílnou součástí evropského semestru, jejímž cílem je prevence a řešení nerovnováh, které brání bezproblémovému fungování ekonomik členských států, eurozóny nebo EU jako celku, a podněcování vhodných politických opatření (tzv. postup při makroekonomické nerovnováze). Ve zprávě jsou určeny členské státy, u nichž by Komise měla provést další hloubkový přezkum s cílem posoudit, zda se potýkají s nerovnováhou. Vychází z ekonomických závěrů založených na srovnávacím přehledu dohodnutých ukazatelů.

V roce 2017 bude proveden hloubkový přezkum u 13 zemí, v nichž byla analýzou na základě tohoto srovnávacího přehledu zjištěna nerovnováha. Jedná se o týchž 13 zemí, v nichž byla nerovnováha zjištěna i v předchozím kole hloubkových přezkumů (Bulharsko, Chorvatsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko). Komise představí závěry hloubkových přezkumů v rámci svých výročních zpráv o jednotlivých zemích počátkem roku 2017.

Letošní zpráva mechanismu varování hodnotí pokrok při nápravě makroekonomické nerovnováhy, zejména v eurozóně, v kontextu probíhajícího snižování domácího i vnějšího dluhu, některých přetrvávajících problémů v bankovním sektoru, dynamiky cen nemovitostí k bydlení a vývoje na trhu práce a zároveň bere v úvahu sociální situaci.

Na úrovni souhrnných ukazatelů má eurozóna i nadále největší přebytek běžného účtu na světě. V roce 2015 se zvětšil a letos by podle očekávání měl opět vzrůst. Tento přebytek eurozóny je projevem nedostatečné dynamiky domácí poptávky v posledních několika letech a úsilí o snižování dluhu napříč odvětvími a členskými státy.

Návrh společné zprávy o zaměstnanosti

Návrh zprávy za letošní rok přináší přehled výkonnosti členských států podle míry nezaměstnanosti, míry nezaměstnanosti mladých lidí, počtu osob, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, hrubého disponibilního příjmu domácností, podílu osob ohrožených chudobou a míry nerovnosti.

Zpráva potvrzuje, že hospodářské oživení vede k stále intenzivnějšímu růstu pracovních míst, a to rovněž díky nedávným strukturálním reformám v řadě členských států. Od roku 2013 bylo vytvořeno osm milionů nových pracovních míst, z čehož téměř 5 milionů vzniklo během funkčního období této Komise. Míra nezaměstnanosti v EU nadále klesala a v září 2016 činila 8,5 % (v eurozóně 10 %), a

dosáhla tak nejnižší úrovně od roku 2009 (v eurozóně od roku 2011). Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let přitom poprvé přesahuje úroveň zaznamenanou v roce 2008 a činí 71,1 % (za druhé čtvrtletí roku 2016). To znamená, že bychom mohli dosáhnout cíle 75% míry zaměstnanosti, který byl ve strategii Evropa 2020 stanoven pro rok 2020, bude-li nynější trend pokračovat. I přes první náznaky hospodářské konvergence mezi členskými státy se výsledky v oblasti zaměstnanosti i v sociální oblasti v jednotlivých zemích nadále výrazně liší. V mnoha evropských regionech zůstává míra nezaměstnanosti i chudoby příliš vysoká. Značná míra nerovnosti omezuje hospodářskou produkci a potenciál pro udržitelný růst.

Zpráva rovněž zdůrazňuje rozsah reforem prováděných v členských státech. Bude přijata společně s Radou.

Posouzení návrhů rozpočtových plánů

Komise rovněž dokončila posouzení toho, zda jsou návrhy rozpočtových plánů členských států eurozóny na rok 2017 v souladu s ustanoveními Paktu o stabilitě a růstu. V několika případech Komise došla k závěru, že plánované fiskální korekce požadavkům paktu nedostačují nebo nemusí dostačovat.

Konkrétně:

Pokud jde o patnáct zemí, na něž se vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu:

- návrhy rozpočtových plánů pěti zemí (**Německo, Estonsko, Lucembursko, Slovensko a Nizozemsko**) jsou **v souladu** s požadavky Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017,
- návrhy rozpočtových plánů čtyř zemí (**Irsko, Lotyšsko, Malty a Rakousko**) jsou **obecně v souladu** s požadavky Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017. U těchto zemí by plány mohly vést k určitému odklonu od postupu korekce směřujícího k dosažení jejich střednědobého rozpočtového cíle,
- z návrhů rozpočtových plánů šesti zemí (**Belgie, Itálie, Kypr, Litva, Slovinsko a Finsko**) plyne **riziko nedodržení** požadavků Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017. U těchto členských států by návrhy rozpočtových plánů mohly vést ke značnému odchýlení od postupu korekce směřujícího k dosažení příslušného střednědobého cíle. **Finsko** však požádalo o použití ustanovení o strukturálních reformách a investiční doložky. Komise vezme při posuzování způsobilosti Finska pro tato ustanovení v úvahu nejistotu spojenou s odhady mezery výstupu, což pak může ovlivnit posouzení souladu. V případě **Litvy** obsahoval návrh rozpočtového plánu založený na předpokladu nezměněné politiky žádost o použití ustanovení o strukturálních reformách. Úplné posouzení toho, zda Finsko a Litva mohou být pro tuto flexibilitu způsobilé, proběhne v rámci běžného cyklu evropského semestru v souvislosti s posouzením programu stability na rok 2017.

Pokud jde o tři země, na něž se v současnosti vztahuje nápravná složka Paktu o stabilitě a růstu (tj. postup při nadměrném schodku):

- návrh rozpočtového plánu **Francie** je **obecně v souladu** s požadavky Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017, neboť podle prognózy Komise z podzimu 2016 by měl být celkový schodek státního rozpočtu v roce 2017 mírně pod referenční hodnotou 3 % HDP, přestože fiskální úsilí zdaleka nedosahuje doporučené úrovně a na základě nezměněné politiky by korekce v roce 2018 nebyla trvalá,
- z návrhu rozpočtového plánu **Španělska** plyne **riziko nedodržení** požadavků Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017. Komise si je vědoma, že tyto projekce vycházejí z předpokladu nezměněné politiky, ovšem její prognóza na rok 2017 předpokládá, že nebude dosažen ani dílčí cíl celkového schodku, ani doporučené fiskální úsilí,
- z návrhu rozpočtového plánu **Portugalska** plyne riziko nedodržení požadavků Paktu o stabilitě a růstu na rok 2017, ačkoli předpokládaná odchylka překračuje povolenou odchylku jen velmi málo. Toto riziko by tedy mělo být zvládnuto, pokud budou provedena nezbytná fiskální opatření. Portugalsko, na které se v současnosti vztahuje nápravná složka paktu, by podle předpokladů mělo letos dodržet referenční hodnotu 3 % HDP uvedenou ve Smlouvě, jak bylo doporučeno. Od roku 2017 by se na něj mohla vztahovat preventivní složka, jestliže dosáhne včasné a udržitelné nápravy nadměrného schodku.

Portugalsko a Španělsko předložily do poloviny října své návrhy rozpočtových plánů a zprávy týkající se opatření, která byla učiněna v reakci na rozhodnutí Rady o výzvě přijatá dne 8. srpna 2016 podle čl. 126 odst. 9 Smlouvy. Komise tyto dokumenty mezitím posoudila a zahájila strukturovaný dialog s Evropským parlamentem. Komise došla k závěru, že postup při nadměrném schodku by měl být u obou členských států pozastaven. Neexistuje tedy již důvod pro návrh, aby se těmto státům pozastavilo čerpání části evropských strukturálních a investičních fondů, a Komise takový návrh nepodává.

Další kroky

Komise vyzývá Radu, zejména Euroskupinu, a Evropskou radu, aby uvedené pokyny projednaly a schválily. Se zájmem očekává další jednání s Evropským parlamentem ohledně priorit EU a eurozóny.

Před vydáním zpráv o jednotlivých zemích počátkem roku 2017, obdržení národních programů a vydáním doporučení pro jednotlivé země na jaře příštího roku má Komise v úmyslu zintenzivnit dialog s členskými státy, aby dospěla k obecné shodě, pokud jde o společné priority a úspěšné provádění reforem a jejich načasování. Uskuteční se mise na politické úrovni pod vedením příslušného místopředsedy. Členské státy budou mít rovněž možnost během dvoustranných setkání předat zpětnou vazbu k analýze Komise.

Sdělení rovněž vyzývá k úzkému zapojení vnitrostátních parlamentů i sociálních partnerů do přípravy a provádění národních programů.

Další informace:

[Zahájení evropského semestru 2017: podzimní balíček – otázky a odpovědi](#)

[Sdělení o orientaci fiskální politiky](#)

[Roční analýza růstu 2017](#)

[Zpráva mechanismu varování 2017](#)

[Doporučení pro eurozónu 2017](#)

[Návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2017](#)

[Sdělení o návrzích rozpočtových plánů eurozóny](#)

[Příloha sdělení o návrzích rozpočtových plánů](#)

[Návrhy rozpočtových plánů, stanoviska Komise a pracovní dokumenty útvarů Komise](#)

[Posouzení opatření přijatých Portugalskem a Španělskem](#)

IP/16/3664

Kontaktní osoby:

[Annika BREIDTHARDT](#) (+ 32 2 295 61 53)

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Annikky LAMP](#) (+32 2 295 61 51)

[Audrey AUGIER](#) (+32 2 297 16 07)

[Sara SOUMILLION](#) (+32 2 296 70 94)

Pro veřejnost: služba [Europe Direct](#) , tel [00 800 67 89 10 11](#) nebo [e-mail](#)

Attachments

[European Semester - Euro Area Recommendation.pdf](#)

[European Semester - Employment and Social Situation.pdf](#)